

Boekjes van
eigen Deeg

WANDELEN

Van Nijnsel naar Son langs de Dommel en door het Vresselse Bos

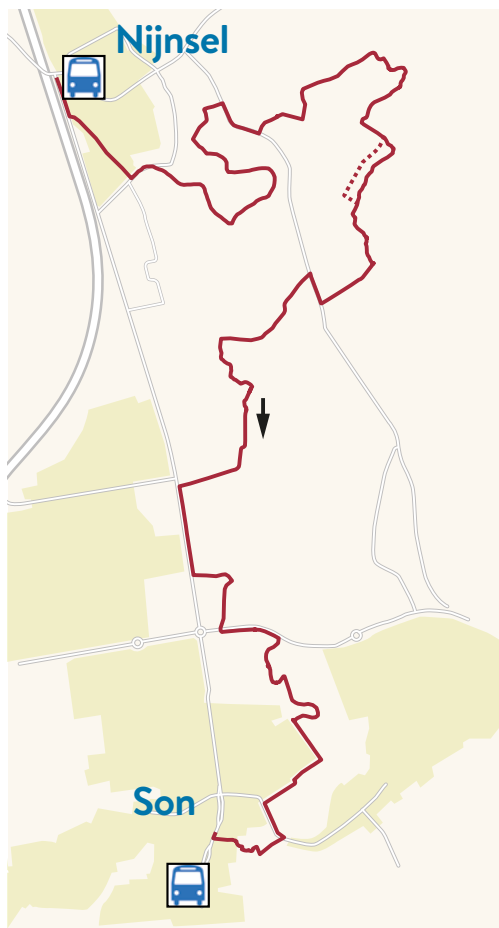
LENGTE 13 KM

Van Nijnsel naar Son langs de Dommel en door het Vresselse Bos

Tussen Nijnsel en Son kun je heel lang langs de Dommel lopen. Je komt daarbij veel bijzondere plekken tegen. Aan het begin van de route loop je op een eeuwenoud pad door de Dommelbeemden. Je komt dan bij een reuzekronkel in de Dommel. Na een tijdje verlaat je de Dommel. Dan kom je in het Vresselse Bos. Dat ligt op een oude stuifzandheuvel. Hier liggen een paar sprookjesachtige vennen. Met een beetje geluk kom je oog in oog te staan met Schotse hooglanders.

Na een kopje koffie bij café-restaurant De Vresselse Hut gaat de route weer richting Dommel. Daar volg je een pad hoog boven de Dommel op een oude dekzandrug. Door erosie van de sterk kronkelende Dommel ontstond hier een steile oever van een paar meter hoog. Wat verderop herinnert de naam Watermolenstraat aan de eeuwenoude watermolen die hier heeft gestaan. Via buurtschap Wolfswinkel kom je uit bij de Sonse Bergen. Dit oude stuifzandgebied ligt ook op een oude dekzandrug, die is ingesleten door de Dommel.

Via een oude Dommelgeul kom je aan in de bebouwde kom van Son. Na een laatste bruggetje over de Dommel loop je via het parkje Vroonhoven het centrum van Son in. Daar eindigt de route op een gezellig horecaplein.

Praktische informatie

Omschrijving

Lijnwandeling van Nijnsel naar Son langs de Dommel en door het Vresselse Bos.

Wandelafstand

13 km.

Start wandeling

Bushalte Kruispunt (Nijnsel), Sint-Oedenrode.
Navigatie: kruising Lieshoutseweg en Sonseweg, Nijnsel.

Einde wandeling

Bushalte Raadhuisplein, Son
Navigatie: kruising Raadhuisplein en Nieuwstraat, Son.

Parkeren

Vlak bij begin- en eindpunt .

Openbaar vervoer

Bussen 154, 156 en 157 rijden in 8 minuten tussen het begin- en eindpunt van de wandeling.
Zie dienstregeling op www.bravo.info .

Horeca

Eetcafé Highway 51 in Nijnsel. Onderweg café-restaurant De Vresselse Hut en Thermae Son. In het centrum van Son diverse mogelijkheden .

Een uitgave van Boekjes van eigen Deeg in samenwerking met Waterschap De Dommel
| (0411) 618 618 | www.dommel.nl

Eerste druk: 2025

Route en tekst: Agnes Leijen

Topografische kaart: Topografische Dienst Kadaster
Foto's: Coverfoto, Hazenputten, Dommel: Maria Beks

Schotse hooglander: Thomas Andy Branson

Dommelbeemd, Erosie Dommeloever en Dommel met kerk Son: Agnes Leijen

Foto van schilderij Watermolen Wolfswinkel: Stefan Schevers

Vragen, opmerkingen of verbeteringen zijn welkom. Mail deze naar communicatie@dommel.nl

Routebeschrijving

Afkortingen: **L**=links, **R**=rechts, **RD**=rechtdoor, rh= rechterhand; lh=linkerhand, gp=gele pijl, wkp=wandelpooppunt.

1 Vanaf bushalte Kruispunt, Nijnsel naar kruising lopen. Hier naar **R**. Weg vervolgen richting Lieshout/Helmond. Bij kerck naar **R** op Oude Lieshoutseweg. Eerste weg **L** op Tulpstraat. Op driesprong naar **R** op Rozenstraat. Op T-splitsing naar **L** op Dahlistraat. Alsmar **RD** en zijwegen negeren. Einde weg, op T-splitsing, naar **L** op het doodlopende Bakkerpad. Je komt voorbij Landshapschamping de Graspol **A**.

Na de camping **R** aanhouden op onverhard pad richting slagboom (je bent op privéterrein met openbare wandelpaden). Langs slagboom en pad **RD** vervolgen. Graspad naar **L**, bij bordje Ommetje Thieu Sijbers, negeren. Op Y-splitsing **L** aanhouden en pad **RD** vervolgen (volg witte pijl op oranje bordje) **B**. Je komt voorbij het bankje De Neep Hool **C**. Op Y-splitsing **L** aanhouden richting houten hek. Na houten hek verder op een paadje met iets verderop aan twee kanten enorme populieren **D**.

2 Einde pad, vlak voor de Dommel, naar **L** en door houten hek, volg gp. Je loopt nu met een

Hazenputten

wijde boog om de beemd De Nepele heen. Je hebt de Dommel aan je rh. Steeds langs de Dommel blijven lopen. Tweemaal door houten hek (of erlangs). Door klaphek. Op driesprong bij picknickbankje naar **R E**. Na 200 m houten bruggetje over de Dommel nemen. Aan het einde van het pad **R** op verharde weg. Eerste weg, bij wkp 8, naar **L** op Hazenputten. Op driesprong **R** op de onverharde Ostayweg. Iets verderop richting wkp 78 aanhouden. Een smal pad naar **L** en naar **R** negeren.

Op kruising van paden, bij bord van Staatsbosbeheer, naar **L** en tussen lage paaltjes door.

A Middeleeuwse hoeve

Op de plek van Camping de Graspol stond in de 15e eeuw een grote hoeve. Deze hoeve en de verderop gelegen beemd Neep Hool hoorde bij het vroegere Gasthuis (ziekenhuis) van 's-Hertogenbosch.

B Eeuwenoud pad

Dit pad komt uit de 15e eeuw. Vanuit de hoeve van het Gasthuis kon je via dit pad naar de beemd De Nepele komen. De Nepele hoorde wel bij de hoeve, maar het land daartussenin niet. Daarom was er een recht van overpad geregeld.

C De Neep Hool

Vanaf de bank De Neep Hool kijk je uit over een beemd. Dat is De Nepele. Lang geleden heette dit stuk grond 'Neep Hool'. 'Neep' verwijst naar knippen en 'Hool' naar een natte laagte. Je kijkt dus uit op een lager gebied dat wordt 'afgeknepen' door een grote kronkel van de Dommel.

D Kanidasse

Langs het pad staan flinke Canadese populieren. Deze soort groeit goed en snel op de kleiachtige bodem in deze regio. Het hout werd vroeger gebruikt voor de klompenindustrie. De Canadese populier werd hier in de volksmond Kanidasse genoemd.

E Ecologisch knooppunt

Je bent hier bij de Duurzame Driehoek. Dit is een knooppunt van ecologische verbindingzones aan de rivier de Dommel. Het is een kruising van verbindingswegen waarlangs planten en dieren zich kunnen verplaatsen. Het bestaat uit het water in de Dommel en de oevers, beemden, akkers en bossen langs de Dommel.

F Vresselse Bos

Het Vresselse Bos bestaat voor een groot deel uit naaldbos. Hierin liggen twee grote vennen: de Hazenputten en Oude Putten. Rond 1900 stond hier geen enkele boom. Het gebied bestond uit zandverstuivingen en heide. Het zandgebied werd met naaldbomen beplant. Zo werden de akkers beschermd tegen het opstuivende zand. Tegenwoordig probeert Staatsbosbeheer het bos afwisselender te maken met loofbomen zoals de inlandse eik, linde en beuk.

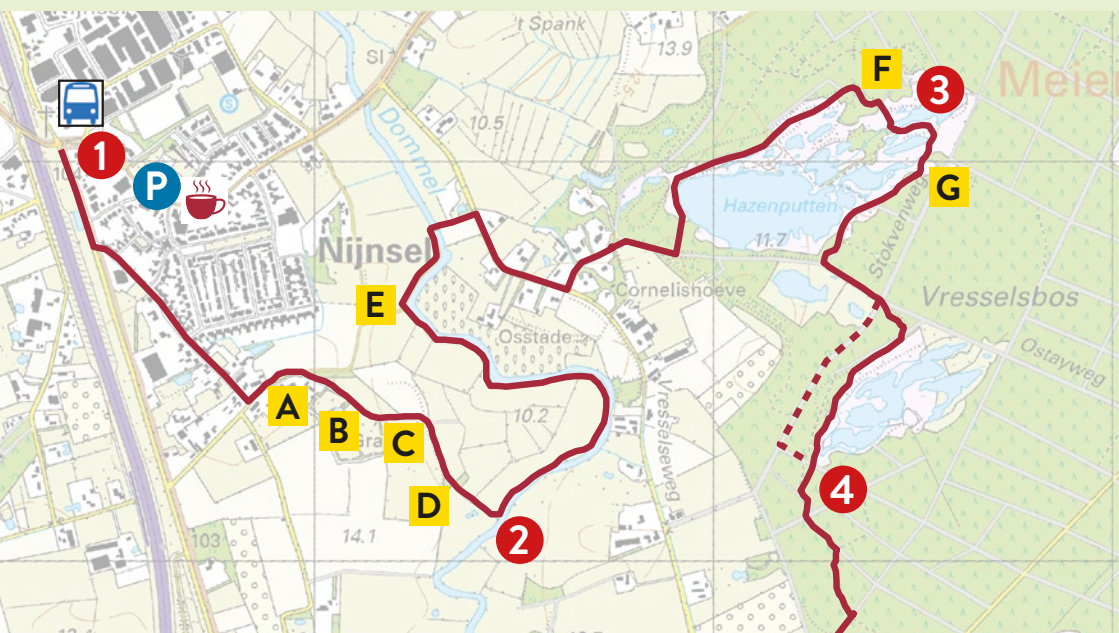
Dommel

Je bent in het Vresselse Bos **F**. Bij bankje voor een groot ven (Hazenputten) naar **L**. Het pad met de klok mee rondom het ven blijven volgen en zijpaden negeren. Na ruim 600 m ben je ongeveer aan het einde van de Hazenputten. Hier ga je op driesprong bij wandelpaal naar **R** (Let op: gp en rood-gele markering wijzen naar **L**). Iets verderop kom je voorbij een houten bankje. Ga door een houten klaphek.

3 Na het klaphek direct naar **R** op pad langs afrastering. Dit gebied wordt begraasd door Schotse hooglanders **G**. Het pad blijven volgen met aan je rh het ven de Hazenputten. Een pad scherp naar **R** negeren. Je komt voorbij een bord met daarop: 'Welkom in de kraamkamer van de Haas'. Pad blijven volgen. Iets verderop kom je voorbij een bankje. Op splitsing bij wkp 77 **RD**. Aan het eind van het pad door houten klaphek en meteen daarna op T-splitsing naar **L**. Op kruising met Stokvenweg **RD** en door houten klaphek. Meteen daarna **R** op smal pad, volg gp. Wordt het te drassig, volg dan de alternatieve route hieronder. Anders ga je verder bij **4**.

*Alternatieve route: loop terug naar het klaphek, ga erdoorheen en **L** op Stokvenweg. Tweede pad naar **L**. Je loopt tussen een bord van Staatsbosbeheer en een houten slagboom door. Op scheve kruising naar **R**. Ga nu verder bij **5**.*

4 Op omgekeerde Y-splitsing **R** aanhouden, volg gp. Door houten klaphek. Links ligt het ven Oude Putten. Op scheve kruising **RD**.

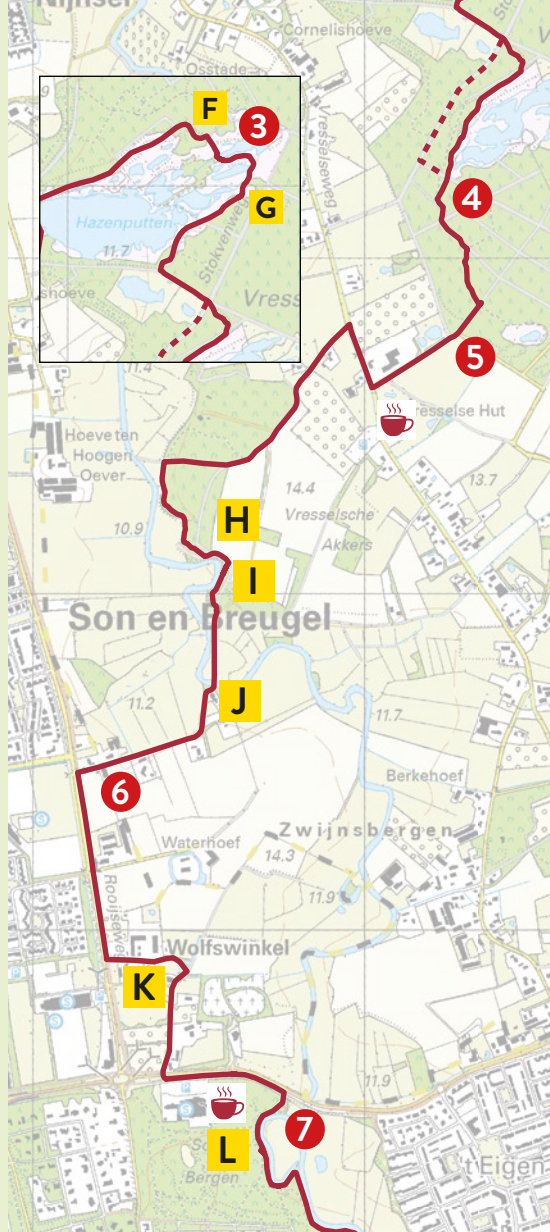

5 Volg het slingerende pad door het bos, aangegeven met gp. Na ruim 400 m ben je op een kruising bij wkp 79 en een picknicktafel. Daar ga je naar **R** op een breed pad. Volg gp. Aan het einde van het pad langs een houten slagboom en **RD** op verharde weg. Aan het eind van de weg **R** op de Vresselseweg (voor een pauze bij De Vresselse Hut ga je hier niet naar **R** maar naar **L**). Eerste pad **L** op Hoogakkerpad **H**. Het hoofdpad, aangegeven met gp, blijven volgen en zijpaden (waaronder een fietspad naar **L**) negeren. Op Y-splitsing **R** aanhouden (gp wijst naar **L**), volg de geel-rode markering. Aan het einde van het pad **L** iets verderop zie je de Dommel aan je rh. Vrij snel daarna op Y-splitsing naar **R** (kun je vanaf hier de route niet goed volgen, houd dan zoveel mogelijk **R** aan tot aan een kleine onverharde parkeerplaats. Ga dan verder bij **6**).

Op volgende Y-splitsing ook **R**, aangegeven met geel-blauwe markering. Aan je rh heb je een open veld. Het pad maakt op een gegeven moment een scherpe bocht naar **L**. Vrij snel daarna het pad naar **R** nemen richting de Dommel. Het pad buigt naar **L** en stijgt. Je hebt de Dommel aan je rh. Na het hoogste punt op omgekeerde Y-splitsing **R** aanhouden. Je loopt hier aan de rand van de Vresselse Akkers. Eerste pad **R**. Het pad slingert hoog langs de Dommel **I**.

6 Na een kleine onverharde parkeerplaats, op kruising van paden, **R** op Watermolenstraat. Dit is een kaarsrecht pad met aan twee kanten hoge populieren. Over een houten brug en langs een boerderij **J**. Het pad vervolgen. Dit maakt wat verderop een scherpe bocht naar **R**. Aan het einde van het pad **L** op het fietspad dat langs een drukke verkeersweg loopt. Na een boerderij en het monument Wolfswinkel het fietspad blijven vervolgen. Eerste weg **L** op de doodlopende weg Wolfswinkel. Deze gaat over in een onverhard pad. Op T-splitsing **R**, volg gp.

Aan het einde van het pad **L** op een verharde weg. Je bent hier in buurtschap Wolfswinkel **K**. Aan het einde van de weg, voor de drukke verkeersweg, naar **R** op smal paadje richting rotonde. Op rotonde naar **L** op fietspad en de Planetenlaan oversteken. Naar **L** op Thermaelaan. Je komt voorbij Thermae Son met fietscafé. Voor de brug, bij

Erosie Dommeloever

G Begrazingsgebied

Rond de vennen Hazenputten en Oude Putten en in het bos grazen Schotse hooglanders. Zij zorgen ervoor dat de vennen niet dichtgroeien. Daardoor blijft het landschap open en drogen de vennen niet uit. Het landschap wordt dan afwisselender, waardoor er meer verschillende soorten planten en dieren kunnen leven.

H Bolle akkers

De naam Hoogakkerpad verwijst naar de eeuwenoude Vresselsche Akkers iets verderop. Dit zijn bolle akkers. Een bolle akker is een akker waarbij het midden van de akker hoger ligt dan de randen. Ze zijn ontstaan in de late middeleeuwen door het eeuwenlang opbrengen van stalmest. De boeren ploegden hun akkers van buitenaf naar het middelpunt van de akker toe. Hierdoor gingen de akkers 'bol' staan.

I Hoog boven de Dommel

Je loopt hier over een oude dekzandrug die ca. 10.000 jaar geleden in de laatste ijstijd is ontstaan. De Dommel heeft zich hier in de dekzandrug ingesneden. Je ziet dat het afkalven (erosie) van de steile oever nog steeds doorgaat. In de buitenbocht stroomt het water sneller dan in de binnenbocht. Hierdoor kalft zand in de oever van de buitenbocht af en wordt dit in de binnenbocht weer afgezet. Zo ontstaan er steeds grotere kronkels in rivieren die kunnen gaan 'lopen' in de richting van de buitenbocht.

J De Watermolen van Wolfswinkel

Achter de boerderij aan je lh heeft De watermolen van Wolfswinkel gestaan. Wolfswinkel was een oud herengoed uit de 14e eeuw. Het bestond uit een slotje, een watermolen op de Dommel en twee hoeven. Van de molen is niets meer over. De naam Watermolenstraat herinnert nog aan de molen.

K Buurtschap Wolfswinkel

Buurtschap Wolfswinkel is van oorsprong een nat gebied. Intensieve landbouw heeft ervoor gezorgd dat het gebied sterk verdroogde.

Watermolen Wolfswinkel op schilderij Jan Kruijsen

wkp 73, naar **R** op een onverhard pad een bosje in. Meteen daarna op Y-splitsing **L** aanhouden op een smal pad naar beneden langs het water (een oude kronkel in de Dommel). Volg gp. Je bent nu in natuurgebied de Sonse Bergen **L**.

7 Bij wandelpaal **L** aanhouden en gp negeren. Langs de oever van het water blijven lopen en zijpaden negeren. Op kruising bij wandelpaal **L** aanhouden, volg de geel-rode markering. Langs het water blijven lopen en alle zijpaden negeren. Pad maakt een bocht naar **L**. Pad naar **R** negeren en iets verderop met een scherpe bocht mee naar **R**. Hier komt de oude kronkel in de Dommel samen met de Dommel. Je loopt nu verder langs de Dommel. Langs het riviertje blijven lopen en zijpaden negeren. Na ca. 350 m en voor een afrastering scherp naar **R**, weg van de Dommel. Zoveel mogelijk **L** aanhouden op slingerend paadje. Aan het einde van het paadje, op T-splitsing, naar **L** op breed pad.

Einde pad tussen paaltjes door en naar **L** op verharde weg. De weg uitlopen en zijwegen negeren. Aan het einde van de weg **R** op de Leeuweriklaan. Einde weg **L** en meteen daarna met de bocht mee naar **R** op Oranjestraat. Aan het einde van de weg **L**. Bij wkp 34 **RD** en de brug

Dommel met kerk Son

over de Dommel nemen **M**. Eerste pad, bij wkp 67, naar **R**. Na metalen hek, bij bruin bord van Staatsbosbeheer, **RD** op smal paadje. Pad maakt scherpe bocht naar **R** en komt uit bij de Dommel. Pad langs de Dommel vervolgen en daarna naar **L** over de brug. Aan de overkant naar **L**, gp. Op driesprong bij vuilnisbak naar **L**, gp. Over betonnen bruggetje.

Op driesprong bij bankje en vuilnisbak naar **R**, gp. Op volgende driesprong **L** aanhouden. Het witte hoge en smalle gebouw aan je lh is een vleer-muistoren. Doorlopen tot pleintje met wit Jezus-beeld **N**. Hier ga je **L**. Door metalen poort en daarna parkeerplaats en kerkplein oversteken. Je komt voorbij de toren van de Sint Petrus Bandenkerk. Deze houd je aan je lh. Voor de verkeersweg naar **R**. Iets verderop ligt bushalte Son, Raadhuisplein, het eindpunt van de wandeling.

Tegenwoordig probeert Waterschap De Dommel het gebied weer natter te maken. Hierdoor ontstaat weer ruimte voor bos met open plekken en struikgewas. Een vochtigere bodem is belangrijk zodat er loofbomen kunnen groeien. Een vochtig bos zorgt ervoor dat het water beter de bodem in kan trekken. En dat er meer plek is om water op te vangen.

L Sonse Bergen

Natuurgebied de Sonse Bergen ligt, net zoals de Vresselsche Akkers, op een dekzandrug. Deze is gevormd in de laatste ijstijd door opwaaiend zand. De Dommel heeft zich dwars door de dekzandrug heen gesneden. Eind 19e eeuw werd de Dommel hier rechtgetrokken. In het landschap vind je nog enkele oude Dommelgeulen terug. In 1920 was dit gebied van Philips, die er een recreatieoord voor de kinderen van medewerkers van maakte.

M Kunstwerk

Van deze brug over de Dommel is een kunstwerk gemaakt. In de leuningen staan knotwilgen afgebeeld. Het is een ontwerp van Hans Werner. Hij liet zich inspireren door de knotwilgen die langs de Dommel groeien. De leuningen zijn gemaakt van cortenstaal. Dit metaal roest en kleurt daardoor oranjebruin.

N Oude begraafplaats

Je bent hier op een oude begraafplaats, die niet meer in gebruik is. De begraafplaats vormt samen met de 'breviertuin' het parkje Vroonhoven. Een breviertuin is een kloostertuin met een pad zonder einde. Hier liepen priesters en kloosterlingen terwijl ze de dagelijkse gebedsteksten hardop, maar nauwelijks hoorbaar, oplazen. Het park hoorde eerst bij de achtertuin van de iets verderop gelegen Sint-Petrus Bandenkerk.

